

- 6 Ilmastonmuutos vaikuttaa ympäristöstäväl-
listen lämmitysmuotojen valintaan. Maaläm-
pöä saadaan jo sadoissa kerrostaloissa.
- 10 Noin 240 000 suomalaisessa kiinteistössä
vannotaan edelleen öljylämmityksen ni-
meen. Nykyisin öljyn rinnalle voidaan liittää
muuta lämmitysvaihtoehtoja.
- 14 Tuulisähköteknologian tehokehityksellä on
saavutettu kriittinen tuotantokustannustaso,
alle 35 euroa megawattitunnilla.
- 20 Lappeenrannan yliopisto laski, että tuulivoi-
masta on tullut edullisin sähköntuotanto-
muoto. Ydinvoima sijoittui toiseksi.
- 23 Venäjä, Kiina ja Saksa ovat sitoutuneet
Pariisin ilmasopimukseen, jonka mukaan
hiilipäästöjen ja -nielujen pitää olla tasapai-
nossa vuoteen 2050 mennessä.
- 26 Aurinkosähkö kiinnostaa taloyhtiöiden
osakkaita entistä enemmän. Tuotto tulee
suhteuttaa kokonaiskulutukseen, ylijäämää-
sähkön myynnistä ei ole bisneksesi.
- 32 Kun vastikemaksut erääntyvät tai huo-
neistossa vietetään häiritsevää elämää,
taloyhtiöllä voi olla oikeus ottaa huoneisto
hallintaansa.
- 36 Strategia on taloyhtiön peruspilari. Kaikissa
taloyhtiöissä tarvitaan tulevaisuuden suun-
nitelmia.
- 40 Yhtiövästikkeet pysyvät kohtuullisina, kun
asukkaat tekevät taloyhtiössä yhdessä
pihatöitä – jokainen oman jaksamisensa
mukaan.
- 46 Jyväskylässä pidetty 14. Alvar Aalto -sym-
posium keskittyi kaupunkiympäristöjen
muutokseen. Alvar Aalto -viikko keräsi
ennätysyleisön.
- 52 Ensimmäistä kertaa järjestetty Kaupun-
kielämää-tapahtuma sijoittui Helsingin Jät-
käsaareen, jossa nostettiin esille näkökulmia
tulevaisuuden kaupunkiasumiseen.
- 56 Jallukka on vuonna 2017 Helsingin Jätkäsa-
areen valmistunut uudenlainen vuokratalo.
Kolmasosa sen asunnoista vuokrataan
ELMU-säätiön kautta musiikkialan ammatti-
laisille.
- 62 Espoon Finnoosta tulee Länsiväylältä
merenrantaan asti ulottuva 17 000 asuk-
kaan kaupunginosa, jonka korkea keskus-
ta syntyy metroaseman ympärille.
- 66 Orimattilalaisen OrigoHuolto Oy:n toimi-
tusjohtajan mukaan kiinteistöhuolto on
taloyhtiön asukkaiden tärkeimmistä omai-
suudesta huolehtimista.
- 69 Kiinteistöjen hoitokustannukset ovat nous-
seet viime vuosikymmenen taitteesta lähes
jokaisessa kuluuerässä.
- 72 Lempäälän Energia rakentaa älykäästä ja
omavaraista teollisuusaluetta moottoritien
kupeeseen.
- 78 Hiljaisen tiedon siirtäminen tahtoo olla on-
gelmana sukupolvenvaihdoksissa. Kiinteistö
Korkeamäki Oy:ssä siihen ei ole törmätty.
- 82 Kun sähköjohdot hapertuvat käsiin, on
viimeistään aika uusia koko sähköistysjär-
jestelmä. Näin tehtiin hämeenlinnalaisessa
taloyhtiössä.

Poistoilman lämpöenergia

– Talon on lähes viimeisiä remontoitavia taloja alueella tämän tyyppisessä korjauksessa julkisivujen ja ikkunoiden osalta. Kuntotutkimuksen pohjalta todettiin, että ulkoelementti eli talon kaikki julkisivut kokonaisuudessaan on korjattava. Järkevin tapa oli vanhan elementin lisäeristäminen ja eristeen päälle lämpörapaus ruiskuttamalla. Päälle laitettua lisäeristelevyitä kiinnitettiin alkuperäiseen ulkoelementtiin kiinnityslaastilla ja porattiin lisäksi eristeen kiinnityksen varmistamiseksi riittävällä määrällä kiinnitystappeja. Näin myös betonirapautuminen saadaan pysäytettyä alkuperäisen elementin osalta. Kun lisäeristämisen yhteydessä myös ikkunat vaihdetaan, saadaan lähtökohtaisesti jo näillä toimenpiteillä merkittävää energiataloudellista hyötyä. Lisäksi saadaan myös parannettua merkittävästi asumisviihtyvyyttä, sanoo helsinkiläisen Asunto Oy Asemapäällikönkatu 2 hallituksen puheenjohtaja **Matti Lehtonen**.

Sivu 8

Asunnon hallinta-
otto

– Ehdottomasti tavanomaisin hallinta-
otto syy on vastikerästit. Ne ovat myös oikeus-
käytännöllään selväpiirteisin syy ryhtyä
toimenpiteisiin. Mutta häiritsevistä elämästä
johtuvat hallinta-otot tulevat hyvänä kakko-
sena. Yleensä häiritsevää elämää tarkoittaa tois-
tuva ja tietyllä tavalla moitittavaa, meluisaa
elämää varsinkin yöaikaan. Lasten itkut tai
lemmikien äänet ovat sellaisia asioita, joissa
puuttumiskynnys on korkea, vaikka näistä
normaaliin elämään kuuluvista äänistäkin kyllä
kysellään Kiinteistöliitolta usein. Häiritsevää elä-
mää harvoin tarkoittaa soittoharrastuksen tai
eläinten aiheuttamaa satunnaista ja päivällä
tapahtuvaa häiriötä, joskin silloin tällöin nekin
voivat johtaa toimenpiteisiin, sanoo Kiinteistö-
liiton päällikemies **Jenni Hupli**.

Sivu 32

300 hehtaarin Finnoo

– Finnoon osayleiskaava-alue on pinta-alaltaan
yhteensä noin 300 hehtaaria. Suurin osa maa-
alueesta on Espoon kaupungin omistuksessa.
Helsingin seudun yhteisissä maankäytön,
asumisen ja liikenteen (MAL) tavoitteissa tuleva
Finnoon alue on merkittävä. Finnooseen tulee
hyvät liikenneyhteydet. Luonnonläheisen
alueen sijainti on hyvä Ranta-Espoossa metron
läheisyydessä eli alueella on kaikki valttikortit
ja ihmisten arvostamat palvelut ja mahdollis-
suudet. Espoossa arjen sujuvuus on arvo, tietää
Finnoon projektijohtaja **Kimmo Leivo**.

Sivu 63

Tärkeät hiljaiset tiedot

– Huoltoyhtiöllä on paljon hiljaisia tietoja,
josta on hyötyä taloyhtiölle sekä sen hallituk-
sen jäsenille. Tämä on tiimityötä asukkaiden
hyväksi, joten jaamme mielellämme tietoja.
Siitä syntyy parhaimmillaan kustannussäästö-
jä tai ainakin hyvää mieltä. Myös huoltoyhtiön
huomiot talon remonttitarpeista ovat myös
kullanarvoisia taloyhtiölle. Näin tulevat remon-
tit – kuten vaikka lukitusremontti – voidaan
ottaa suunnittelussa huomioon ja niihin
pystytään varautumaan hyvissä ajoin, toteaa
orimattilalaisen OrigoHuolto Oy:n toimitus-
johtaja **Pirjo-Liisa Virtanen**.

Sivu 66

Vihdissä kallein
kaukolämpö

■ Kalleimmassa kaupungissa
kunnalliset kustannukset, kun-
ten kaukolämpö ja sähkö, ovat
34 prosenttia korkeammat kuin
edullisimmassa. Tämä ilmenee
Indeksitalo 2018 -selvityksestä.

Kaupunkikohtaiset erot ke-
hityksessä ovat tänäkin vuon-
na huomattavia. Kustannukset
nousivat enimmillään runsaat
neljä prosenttia. Kustannukset
puolestaan laskivat enimmil-
lään runsaan prosentin vuode-
sta 2017. Kaikissa tarkastelluissa
kaupungeissa kiinteistöveroja ja
tariffeja maksetaan keskimää-
rin 2,65 euroa huoneistoneeliöltä
kuukaudessa (2,62 vuonna 2017).

Tämä tekee 90-neliöisessä
kerrostalohuoneistossa noin
2860 euroa vuodessa. Vihdissä
vertailulukema on 3320 euroa,
ja Kokkolassa noin 2470 euroa.
Hoitokulut katetaan hoitovastike-
keita keräämällä. Hoitokulut va-
luvat ajan myötä myös vuokrien
nousupaineeksi.

Kaikkein isoin kustannus,
kaukolämpö, nousi erittäin mer-
kittävästi pääkaupunkiseudun
isoissa kaupungeissa ja eräissä
muissa sisämaan kaupungeissa.
Kaikkein eniten oli kuitenkin
kaupunkeja, joissa kaukolämmön
hinta pysyi ennallaan. Keskimää-
räisesti kaukolämmön hinta nousi
prosentin edellisvuodesta.

Kaukolämmön hinta nousi
varsinkin pääkaupunkiseudulla ja
Keski-Uudellamaalla sekä Salos-
sa, Lempäälässä ja Kangasalla.
Eniten vuotuinen kaukolämmön
vertailuhinta nousi Helsingissä,
6,7 prosenttia. Helsinki, Salo ja
Kangasala olivat nousukärjessä
myös vuonna 2017.

Kaukolämpö on vertailussa
kalleinta Vihdissä (1,67 euroa
per huoneistoneeliö kuukaudessa).
Sen jälkeen kalleinta lämpö on
Hämeenlinnassa (1,44), Hami-
nassa (1,41) sekä Lempäälässä,
Järvenpäässä ja Tuusulassa (1,40).
Halvinta kaukolämpö on vertai-
lukaupungeissa Oulussa (0,93),
Kokkolassa (0,95) ja Torniossa
(0,98). Myös Vaasassa ja Seinäjo-
ella ollaan yhden euron pinnassa
vertailussa. Keskimäärin Indeksitalon
kaukolämpökulu on tänä
vuonna 1,24 e/m²/kk.

Puurakentaminen
lisääntymässä

■ Vuosina 2018–2020 Suomes-
sa aloitetaan kuntien arvioiden
mukaan yhteensä 186 puuker-
rostalon rakentaminen. Tämä on
kaksi kertaa enemmän kuin tähän
mennessä koko 2010-luvulla.

Eniten puukerrostaloja kaavail-
laan Turkuun (20) ja Helsinkiin (15).
Kaikkiaan puukerrostaloja aikoo
rakentaa 73 kuntaa. Tämä selviää
Rakennustutkimus RTS:n kesä-
kuussa toteuttamasta tutkimuksesta,
jossa kartoitettiin kuntien näkemyksiä
puun käytöstä rakentamisessa.

Myös puisten rivitalojen määrä
on kovassa kasvussa. Kunnissa
arvioidaan toteutettavan vuosi-
na 2018–2020 noin 60 hirsi- tai
massiivipuurakenteista rivitaloa.
Määrä on noin nelinkertainen
koko 2010-luvun alkupuoleen
verrattuna. Yhteensä 15 kuntaa
arvioi lähivuosiin saavansa uusia
hirsi- tai massiivipuurivitaloja.

Yleisimpiä käytännön keinoja
puurakentamisen edistämiseksi
ovat kaavoitus sekä puun käyt-
täminen kouluissa ja palvelurak-
ennuksissa. Noin 26 prosenttia
kunnista edistää puun käyttä-
mistä kerrostalorakentamisessa
ja vastaavasti palvelurakentami-
sessa 25 prosenttia kunnista.

Noin 30 prosenttia Suomen
kunnista arvioi puurakentami-
sen suosion kasvavan vuosina
2018–2020 hoitoalalla ja ope-
tusrakennuksissa. Esimerkiksi
päiväkodit, vanhushuoneistot ja
koulut tullaan rakentamaan
entistä useammin puusta.

Vuosina 2010–2017 Suomes-
sa tehtiin kuntaselvityksen pe-
rusteella 29 palvelurakennusta
hirstestä tai massiivipuusta. Nyt
vuosille 2018–2020 tiedossa on jo
86 vastaavaa palvelurakennusta.

Tutkimus perustuu kesäkuus-
sa 2018 tehtyihin puhelinhaas-
tatteluihin, joissa haastateltiin
293 Manner-Suomen kuntaa.
Tutkimuksen on toteuttanut Ra-
kennustutkimus RTS. Ympäris-
töministeriö on yksi tutkimuksen
tilaajista.

Kalasadamasta voisi ottaa
mallia pienempien
kaupunkien rakentamiseen

Maa-seudun suuren rakennemuutoksen seurauksena
1960-70-luvuilla asuntoja rakennettiin pikavauhtia maaseu-
dulta kaupunkiin muuttavalle väestölle; Suomi lähiöistyi.
Suomen kerrostaloasunnoista kolmasosa on lähiöissä, suoma-
laisista viidennes elää lähiöissä. Suomessa ei osattu ennakoita
teollisuuden rajua rakennemuutosta, joka alkoi 1980-luvun lopulla.
Perinteinen savupiipputeollisuus väheni ja digitalisaation myötä
teollisuuden rakenne muuttui rajusti; tästä huolimatta poliittinen
tahto pysyi lujasti lähiörakentamisen kannalla.

Vallankin 1970-luvulla rakennetut lähiöt pakottavat pikaisiin
toimiin. Asuntojen saneeraus ei yksinomaan riitä. Lähtövai-
suudessa usealla paikkakunnalla on edessä huonokuntoisen asun-
tokannan radikaali uudistaminen tai sen purkaminen kokonaan.
Olennaista on, että sosiaalisia ongelmia ei betonoida lähiöihin,
varoitettavana esimerkkinä Ruotsi.

Suomen kaupungeista selkeitä menestyjiä ovat Helsingin ja
Oulun seutu. Niissä rakentaminen on ollut viime vuosina en-
nätysmäisen vilkasta.

Oulun vahvuuksia ovat nuori ikärakenne, suotuisa väestön-
kasvu sekä yliopistokaupungin ja vahvan teknologiakeskuksen
vaikutusta. Helsingissä 175 hehtaarin kokoinen Kalasadaman
massiivisessa rakentamisessa on onnistuttu luomaan uudentyy-
listä asumiskulttuuria. Itä-Helsingissä olevasta Kalasadamasta
on tulossa selkeästi kantakaupungin jatke; ei missään nimessä
lähiö. Arvioiden mukaan alueella olisi 2030-luvun lopulla 25
000 asukasta ja yli 10 000 työpaikkaa: erityisesti osaamista ja
palveluja, myös julkisia palveluja. Arvioidut investoinnit koko
rakentamisaikana ovat Helsingin kaupungilta 700 miljardia
euroa, yksityisiä investointeja on arvioiden mukaan yli viisi
miljardia euroa.

Asumista Kalasadamaan rakennetaan noin 1 200 000 ker-
rosneliötä: vapaarahoitteisia omistusasuntoja, vapaarahoittei-
sia ja valtion tukemia vuokra-asuntoja, asumisoikeusasuntoja,
hintasäädeltyjä hitas-asuntoja sekä asuntoja opiskelijoille ja
senioreille. Kalasadaman rakentaminen antaa suuntaa tulevai-
suuden asuinalueiden rakentamiselle, sitä voinee hyödyntää
myös pienemmässä mittakaavassa pienemmissä kaupungeissa.
Kalasadamassa on esimerkiksi käytössä alueellinen jätteiden put-
kijuljetusjärjestelmä. Alueella suositaan kaikkien taloyhtiöiden
yhteisessä käytössä olevia yhteispihoja. Kalasadamassa on myös
yhteiskäyttöautoja. Alueelle tulee puistoja ja kuuden kilometrin
rantapromenadi. Kaupunki on keskittänyt sinne seudun terveys- ja
sosiaalipalvelut. Myös raitioliikenteelle on kaupunginvaltuuston
hyväksyvä päätös.

Rakentamisen tulevaisuuden vaihtoehtoja on syytä pohtia laaja-
alaisesti, koko konteksti huomioiden. Monimuotoiset kaupungit
ja ympärillä elinvoimainen maaseutu – olennainen kysymys on,
miten ja missä määrin tämä Suomessa tulevaisuudessa toteutuu.

Ja ihmistä ei saa unohtaa; kaupunkien ja maaseudun välissä
ei tule olla jakolinjaa, vaan kaarisilta.

Paperiset osake-
kirjat historiaan

■ Eduskunta on saanut käsitel-
täväkseen 2,7 miljoonaa suoma-
laista koskevan lakiesityksen.

Osakehuoneistorekisterissä on
kyse taloyhtiöllä itsellään olevi-
en omistustietojen keräämisestä
valtakunnalliseen, Maanmitta-
uslaitoksen ylläpitämään rekis-
teriin.

Tämä mahdollistaa paperisista
osakekirjoista luopumisen. Myös
panttaukset tehdään jatkossa jul-
kiseen rekisteriin.

Osakehuoneistorekisteri ava-
taan vuoden 2019 alussa, josta
lähtien uudet taloyhtiöt peruste-
taan sähköisesti rekisteriin, eikä
niille enää painateta osakekirjoja.
Ennen 2019 alkua perustetut van-
hat taloyhtiöt pääsevät mukaan
toukokuun alusta 2019.

Kaiken kaikkiaan noin 90 000
suomalaisen taloyhtiön tulee hoi-
taa liittyminen 3,5 vuoden siir-
tymäajan kuluessa.

KIRA-InnoHUB
yhdistää toimijat

■ Rakennetun ympäristön
avainjärjestöt ovat perustaneet
KIRA-InnoHubin yhdistämään
yksityisiä ja julkisia toimijoita
kiinteistö- ja rakentamisan li-
säksi muilta aloilta.

Hubi on myös osa kansainvä-
listä verkostoa, joka mahdollistaa
yrityksille avoimen kaistan laa-
jentaa toimintaa uusille mark-
kinoille sekä oppia uusimmista
innovaatioista ympäri maailmaa.

Yhdistys on perustettu jatkona
kiinteistö- ja rakentamisan digi-
talisatiota edistävälle KIRA-
digi -kärkihankkeelle, joka on
antanut kasvualustan 139 kokei-
luhankkeelle.

Kira-InnoHUBin toimitusjoh-
tajaksi on valittu Teemu Lehti-
nen.

KUSTANTAJA:
Karprint Oy
03150 Huhmari
Puh. 09-413 97 300
Fax 09-413 97 405

SÄHKÖPOSTI:
ki.toimitus@karprint.fi
(toimitusaineisto)

JULKAISIJA: Karprint Oy

PÄÄTOIMITTAJA:
Eero Ahola
eero.ahola@karprint.fi

TOIMITUSSIHTEERI:
Maija Salmi
toimittajasalmi@gmail.com

MEDIAMYNTI:
Kari Ylönen,
puh. 09-413 97 387
kari.ylonen@karprint.fi

TILAAJAPALVELU:
ma-pe klo 9–15
puh. 09-413 97 300
tilaukset@karprint.fi

TILAUSHINNAT:
Määräaikainen 70,00 €/vuosi
(8 nroa)
Kestotilaus 63,00 €/vuosi

PAINOPIIKKA:
Karprint Oy
ISSN 2489-3323 (painettu)
ISSN 2489-8600 (verkkajulkaisu)